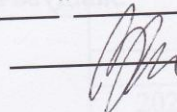

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра епізоотології та паразитології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
епізоотології та паразитології
“   ”   2020 р.

 Кассіч В.Ю.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

ВВ.1 Інфекційні хвороби продуктивних тварин

Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: "Ветеринарна медицина"

Факультет ветеринарної медицини

Суми – 2020–2021 н. р.

Робоча програма з *Інфекційних хвороб продуктивних тварин* для студентів
за напрямом підготовки *211 "Ветеринарна медицина"*

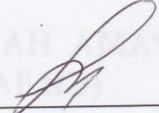
Розробник: к.вет.наук, доцент Байдевятов Ю.А.

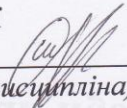
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології.

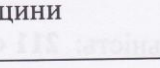
Протокол № 15 від "1" червня 2020 року

Завідувач кафедри (Кассіч В.Ю.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми: (Л.Г. Улько)

Декан факультету ветеринарної медицини (О. Л. Нечипоренко)
(на якому викладається дисципліна)

Декан факультету ветеринарної медицини (О. Л. Нечипоренко)
(до якого належить кафедра)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Нац.кредитів – 1,5	Галузь знань: 21 –Ветеринарна медицина	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 211 ветеринарна медицина	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 9		2020-2021	
Загальна кількість годин – 90		Курс	
		3 ст	
		Семестр	
		6-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: магістр	Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		30	
		Самостійна робота	
		60	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: Підсумковий контроль – залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить: 33% до 67%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань щодо об'єктивних закономірностей процесів виникнення, розвитку, поширення і згасання інфекційних хвороб тварин та основ ветеринарної санітарії

Завдання: набуття навичок діагностики, профілактики, розробки раціональних заходів регулювання і ліквідації епізоотій, вивчення основ ветеринарної санітарії.

В результаті вивчення навчальної дисципліни

студенти повинні знати :

- методи діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових (в тому числі висококонтагіозних та екзотичних) хвороб жуйних тварин,
- методи діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових хвороб коней, свиней та інших продуктивних організмів.
- принципи проведення ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів, які сприяють ефективному веденню тваринництва
- особливості діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових хвороб свиней та молодняку сільськогосподарських тварин, а також інших продуктивних організмів.,
- принципи підтримання ветеринарно-санітарного стану ферм по вирощуванню молодняку
- принципи проведення профілактичних протиепізоотичних ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів у свинарстві, птахівництві, рибництві, на звірофермах та пасіках

Студенти повинні вміти:

- проводити епізоотологічну та клінічну діагностику інфекційних захворювань жуйних
- диференціювати інфекційні захворювання жуйних;
- виявляти патологоанатомічні зміни на розтині, відбирати та направляти матеріал для дослідження до лабораторії ветеринарної медицини;
- розробляти схеми лікування і профілактичних заходів в господарстві
- проводити заходи по недопущенню виникнення висококонтагіозних і екзотичних хвороб тварин в Україні.
- розробляти схеми лікування і профілактичних заходів в господарстві
- діагностувати та диференціювати хвороби, що реєструють у молодняку тварин
- відбирати та направляти матеріал для дослідження до лабораторії ветеринарної медицини;
- профілакувати або проводити лікування інфекційних захворювань молодняку
- розробляти і впроваджувати заходи по недопущенню в Україні виникнення небезпечних хвороб свиней та інших продуктивних тварин, птиці, риб та бджіл
- розробляти плани профілактичних ветеринарно-санітарних заходів на свинофермах, птахофабриках, звірогосподарствах пасіках та рибгоспах.

Програма навчальної дисципліни

(згідно навчальної програми з епізоотології, затвердженої Вченою радою СНАУ, 2019 р.)

(Початок – в осінньому семестрі)

Змістовий модуль 8. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби

Тема 28. Емфізематозний карбункул (емкар), паратуберкульоз, злякисна катаральна лихоманка, інфекційний ринотрахеїт, парагрип, ротавірусна інфекція великої рогатої худоби, вірусна діарея, губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби, контагіозна плевропневмонія, чума великої рогатої худоби, маміліт великої рогатої худоби, ефемерна лихоманка великої рогатої худоби, бацилярна гемоглобінурія великої рогатої худоби, геморагічний гастроентерит (хвороба Найробі), буньявірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Акабане), лихоманка долини Рифт, епізоотична геморагічна хвороба оленів, орбовірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Ібаракі).

Змістовий модуль 9. Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби

Тема 29. Інфекційний некротичний гепатит, брадзот, інфекційна ентеротоксемія овець, ензоотичний (хламідійний) аборт овець, копитна гниль, ектима овець та кіз, інфекційний епідидиміт, інфекційна агалактія овець та кіз, інфекційна катаральна лихоманка овець, інфекційна плевропневмонія кіз, скрепі, вісна-маєді, легеневий аденоматоз овець, артрит-енцефаліт кіз

Змістовий модуль 10. Інфекційні хвороби свиней

Тема 30 Екзотичні та емерджентні інфекції свиней. Класична чума, африканська чума, везикулярна хвороба, везикулярна екзантема, хвороба Ніпах, енцефаломієліт свиней (блювальна хвороба поросят), синдром "блакитне око" свиней.

Тема 31. Бактеріальні інфекції свиней.

бешиха, інфекційний атрофічний риніт, дизентерія, гемофільозний полісерозит, гемофільозна (актинобацильозна) плевропневмонія

Тема 32. Вірусні інфекції свиней. трансмісивний гастроентерит, грип, ензоотична бронхопневмонія, ензоотичний енцефаломієліт (хвороба Тешена), хламідіоз свиней, респіраторний і репродуктивний синдром свиней (сине вуха), парвовірусна інфекція

Змістовий модуль 11. Інфекційні хвороби коней

Тема 33. Мит, сап, епізоотичний лімфангіт, ринопневмонія. Інфекційна анемія, африканська чума, морбілівірусна інфекція коней, енцефаломієліти коней (західноамериканський, східноамериканський, венесуельський, японський), вірусний артеріт коней.

Змістовий модуль 12. Факторні інфекції молодняку

Тема 34. Факторні інфекції молодняку. Сальмонельоз, ешерихіози (колібактеріоз і коліентеротоксемія), стрептококози, стафілококози, анаеробна дизентерія, адено-, корона-, парво- і риновірусна інфекції.

Змістовий модуль 13. Хвороби собак, котів і хутрових звірів

Тема 35. Хвороби собак та котів

Чума, сальмонельоз, стрептококоз, інфекційний гепатит, парвовірусний ентерит собак, парагрип собак, коронавірусна інфекція собак, лейкоз котів, панлейкопенія котів, ринотрахеїт котів, імунодефіцит котів.

Тема 36. Хвороби хутрових звірів

алеутська хвороба норок, псевдомоноз норок, вірусний ентерит норок, міксоматоз, вірусна геморагічна хвороба кролів, трансмісивна енцефалопатія норок.

Змістовий модуль 14. Хвороби птахів

Тема 37. Інфекційні хвороби курячих. Пулороз, віспа, грип, ньюкаслська хвороба, лейкози, хвороба Марека, інфекційний ларинготрахеїт, респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, синдром зниження несучості, інфекційний бронхіт, інфекційний бурсит курей (хвороба Гамборо), енцефаломієліт птиці, інфекційна анемія курчат.

Тема 38. Інфекційні хвороби водоплавних. сальмонельоз, вірусний гепатит каченят, вірусний синусит каченят, ентерит гусенят, чума качок, , нейсеріоз (гонорея) птиці.

Змістовий модуль 15. Хвороби риб

Тема 39. Інфекційні хвороби риб. Краснуха коропів, запалення плавального міхура, весняна віремія коропів, вірусна геморагічна септицемія форелі, фурункульоз лососевих, бранхіомікоз коропів.

Змістовий модуль 16. Хвороби бджіл

Тема 40. Інфекційні хвороби бджіл. Американський гнилець, європейський гнилець, парагнилець, септицемія, сальмонельоз, колібактеріоз, мішечкуватий розплід, гострий та хронічний вірусні паралічі, філаметовіроз, аспергільоз, аскофероз, меланоз.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					8	у тому числі				
		го	л	п	лаб	ін		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 8. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби												
Тема 28. Інфекційні хвороби ВРХ	14			4		10						
Разом за змістовим модулем 8	14			4		10						
Змістовий модуль 9. Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби												
Тема 29. Інфекційні хвороби овець і кіз	14			2		6						
Разом за змістовим модулем 9	14			2		6						
Змістовий модуль 10. Інфекційні хвороби свиней												
Тема 30 Керовані інфекції свиней.	10			4		5						
Тема 31. Екзотичні та емерджентні інфекції свиней.	8			4		5						
Разом за змістовим модулем 10	18			8		10						
Змістовий модуль 11. Інфекційні хвороби коней												
Тема 33. Інфекційні хвороби коней	8			2		6						
Разом за змістовим модулем 11	8			2		6						
Змістовий модуль 12. Факторні інфекції молодняку												
Тема 34. Факторні інфекції молодняку.	8			2		6						
Разом за змістовим модулем 12	8			2		6						
Змістовий модуль 13. Хвороби собак, котів і хутрових звірів												
Тема 35. Хвороби собак та котів	8			2		4						
Тема 36. Хвороби хутрових звірів.	8			2		4						
Разом за змістовим модулем 13	16			4		8						
Змістовий модуль 14. Хвороби птахів												
Тема 37. Інфекційні хвороби курячих.	8			2		5						
Тема 38. Інфекційні хвороби водоплавних.	8			2		5						
Разом за змістовим модулем 14	16			4		10						
Змістовий модуль 15. Хвороби риб												
Тема 39. Інфекційні	2			1		2						

хвороби риб.												
Разом за змістовим модулем 15	2			1		2						
Змістовий модуль 16. Хвороби бджіл												
Тема 40. Інфекційні хвороби бджіл.	2			1		2						
Разом за змістовим модулем 16	2			1		2						
Всього годин	90			30		60						

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Заходи запобігання виникненню в Україні емерджентних хвороб великої рогатої худоби.	2
2	Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з керованими інфекціями жуйних.	2
3	Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з з інфекційними хворобами дрібних жуйних	2
4	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з карантинними інфекційними хворобами свиней.	2
5	Діагностика, профілактика та заходи боротьби з факторними інфекціями свиней.	2
6	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з з інфекційними хворобами коней.	2
7	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з інфекційними хворобами молодняка.	2
8	Хвороби собак, котів та хутрових звірів	2
9	Хвороби сільськогосподарської птиці	2
10	Хвороби риб та бджіл	2
	Разом	20

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Інфекційні хвороби великої рогатої худоби	10
2	Тема: Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби	6
3	Тема : Хвороби свиней	10
4	Тема: Інфекційні хвороби коней	6
5	Тема: Факторні хвороби молодняка	6
6	Тема . Хвороби птахів	10
7	Тема Хвороби собак, котів і хутрових звірів	8
	Тема: Інфекційні хвороби птиці риб і бджіл	4
	разом	60

7. Методи навчання

При викладанні застосовуються словесні, практичні та наочні методи, з використанням прийомів індукції, дедукції, трансдукції, аналізу й синтезу.

Лекції передбачають застосування пояснювально-демонстраційного методу, під час якого лектор словесно змальовує та пояснює програмний матеріал та наочно підкріплює його сприйняття схемами, фото - і відео - ілюстраціями.

для лабораторно-практичних занять користуємось методом постановки перед студентами проблемних завдань, розв'язуючи які, вони під керівництвом викладача активно засвоюють нові знання.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Викладач керує ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулює і схвалює пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізує успіхи і помилки, труднощі.

8. Методи контролю

При вивченні епізоотології методами поточного контролю знань є:

- оцінка рівня знань, продемонстрованого в усних відповідях, та активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- оцінка рівня вмінь в рольовій грі по розгляду конкретних епізоотичних ситуацій;
- результати комп'ютерного тестування;
- письмові відповіді контрольних робіт по темам самостійної роботи;

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування									Разом модулі та СРС	атестація	Підсумковий контроль	Сума балів
Зм.м. 1		Зм.м. 2	Зм.м. 3		Зм.м. 4		Зм.м. 5	Зм.м. 6				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
5	5	8	4	4	4	4	3	3	40 + 15	15	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Міланко О. Я., Ребенко Г.І., Фотін А.І., Міланко Г.О. Методичні рекомендації «Правила роботи з заразнохворими тваринами та інфікованим матеріалом» Суми 2006 – 21 с.
2. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І., Міланко О.Я., Авраменко О.А. Методичні вказівки до практичної роботи. дисципліна «Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин» Профілактика інфекційних хвороб. Загальна профілактика. Суми 2006, - 30 с.
3. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І., Міланко О.Я., Авраменко О.А. „Дезінфекція” Методичні вказівки до практичної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми 2006 - 60 с.
4. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Фотіна Г.А., „Методичні вказівки до виконання програми навчально-клінічної практики з епізоотології” - методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини. Суми 2007 – 32 стор.
5. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. „Ветеринарні імунобіологічні препарати”, методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Суми 2007– 40 с.
6. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Міланко О.Я., Міланко Г.О. Робочий зошит для лабораторно-практичних занять та самостійної роботи з дисц.„Епізоотологія та інфекційні хвороби”, розд. “Загальна епізоотологія” (72 год.). Суми 2008 – 70 с.
7. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Організація та проведення протиепізоотичних заходів, оформлення документації на них. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми, 2008 – 28 с.
8. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт.» Суми 2008 – 27с.
9. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації „Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень”, Суми 2008 – 24 с.
10. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Санітарна загроза гризунів та заходи боротьби з ними.» — Суми, 2010 – 48с.
11. Ребенко Г.І. Навчальний посібник «Словник термінів загальної епізоотології» — Суми, 2010 – 115с.
12. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб

- тварин» — Суми, 2010 – 23 с.
13. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.
  14. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.
  15. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби. Навчальний посібник. – Суми, 2012 – 52 с.
  16. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин. Навчальний посібник. - Суми, 2013 рік - 50 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Загальна епізоотологія. Біла Церква, 2002 - 656 с.
2. В.П.Литвин, А.Ф. Євтушенко та ін Практикум із загальної епізоотології. К.: ВЦ НАУ, 2003 – 175 с.
3. Бакулов И. А. и др. Руководство по общей эпизоотологии. -М., "Колос", 1979.-186с.
4. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: "вища освіта", 2002. - 701с.
5. В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.Є Корнієнко, Б.М.Ярчук. Факторні хвороби с/г тварин. Біла Церква. 2002.- 368 с.
6. Божко Г.К. Організація протиепізоотичних заходів. - Київ."Урожай" 1974.-229 с.
7. Р.Кравців, Я.Злонкевич, Б.Корж, І.Олексюк Інфекційні хвороби великої рогатої худоби. Львів, - 2001. - 394с.
8. Кравців Р. Злонкевич Я. Інфекційні хвороби свиней. Львів, 1999. - 272с.
9. Конопаткин А.А., Бакулов И.А., Нуйкин Я.В. Эпизоотология и инфекционные болезни с/х животных. М., "Колос", 1984.-543 с.
10. Куриленко А.Л. Крупальник В.Л. Лечение сельскохозяйственных животных при инфекционных болезнях. М. "Агропромиздат", 1986.-191с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоєвський П.П., Бусол В.О. та ін. Довідник лікаря ветеринарної медицини. - К.: Урожай, 2004.- 1280 с.
2. Смиян Ю. Н. Справочник специалиста ветеринарной лаборатории. Киев "Урожай", 1987.-363 с.
3. Биргер М.О. Справочник по микробиологическим й вирусологическим методам исследований. М."Колос",1967,- 455 с.
4. Ветеринарная микробиология и иммунология / под ред. Радчук Н.Д./ Агропромиздат, 1991, -383 с.
5. Жаров А. В. й др. Вскрытие й патологоанатомическая диагностика болезней с/х животных М."Колос", 1982,-268 с.
6. Поляков Я.Е. Ветеринарная иммунология М. "Агропромиздат", 1986, -270с.
7. Інфекційні хвороби тварин / Б.Ф. Бессарабов, А.А., Є.С. Воронін та ін; Під ред. А.А. Сидорчука. - М.: Колос, 2007. - 671 с
8. Архипов Н.И. Карантинные й малоизвестные болезни животных. М."Колос", 1983,- 350 с.

12. Інформаційні ресурси

Сайт державної ветеринарної та фітосанітарної служби: <http://www.vet.gov.ua/>

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>

Контактна адреса викладача: rebenkogi@ukr.net